

SDG Forum 2024

Een armoedetoets op (klimaat)beleidsmaatregelen

Workshop – 05.11.2024

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
www.armutsbekaempfung.be
www.combatpoverty.be

 @luttepauvrete

Programma :

- I. Het Steunpunt tot bestrijding van armoede en de armoedetoets
- II. De armoedetoets: 4 initiatieven in België
- III. Een praktijkvoorbeeld : Brugge Dialoogstad
- IV. Aanbevelingen voor de armoedetoets
- V. Uitwisseling over de armoedetoets

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
www.armutsbekaempfung.be
www.combatpoverty.be

 @luttepauvrete

Programma :

- I. **Het Steunpunt tot bestrijding van armoede en de armoedetoets**
- II. De armoedetoets: 4 initiatieven in België
- III. Een praktijkvoorbeeld: Brugge Dialoogstad
- IV. Aanbevelingen voor de armoedetoets
- V. Uitwisseling over de armoedetoets

1.1 Het Steunpunt tot bestrijding van armoede

- [Algemeen Verslag over de Armoede](#), eerste overlegproces:
 - belang van samenwerking overheden
 - armoede in termen van mensenrechten
 - participatie van mensen in armoede
- [Samenwerkingsakkoord](#): oprichting Steunpunt
 - Steunpunt als interfederale instelling
 - Mensenrechtenbenadering
 - Organisatie overleg met mensen in armoede en diverse actoren, in functie van tweejaarlijkse Verslagen
- Missie = evaluatie van de effectiviteit van uitoefening van rechten, met verschillende manieren, onder meer opmaak van tweejaarlijkse Verslagen op basis van overlegproces
- [Tweejaarlijks Verslag 2018-2019 'Duurzaamheid en armoede'](#) => SDG Voice 2020

1.2 Werkzaamheden van het Steunpunt rond de armoedetoets

- Interfederale werkgroep binnen het Steunpunt tot bestrijding van armoede
- Deelname aan en input voor verschillende armoedetoetsen
- Aanbeveling voor toepassing van armoedetoets in zijn tweejaarlijkse Verslagen
- Centrale aanbeveling in [zijn adviezen in het kader van rechtvaardige transitie](#)

1.3. Wat is een armoedetoets?

- Een instrument om de **impact van beleidsveranderingen in armoedesituaties** te evalueren.
- Het wordt **ex ante** uitgevoerd, als onderdeel van het besluitvormings- en regelgevingsproces.
- De toets richt zich op zowel **directe** als **indirecte** effecten, en kijkt naar de **korte en lange termijn** gevolgen van regelgeving.
- Er bestaan verschillende methoden en werkwijzen om een armoedetoets uit te voeren.

Programma :

- I. Het Steunpunt tot bestrijding van armoede en de armoedetoets
- II. De armoedetoets: 4 initiatieven in België**
- III. Een praktijkvoorbeeld : Brugge Dialoogstad
- IV. Aanbevelingen voor de armoedetoets
- V. Uitwisseling over de armoedetoets

2.1 Regelgevingsimpactanalyse of RIA (Federaal)

Juridisch kader: de wet op administratieve vereenvoudiging maakt de RIA verplicht, er zijn vrijstellingen en uitzonderingen mogelijk.

Doelstelling: evaluatie van de gevolgen van regelgeving op economisch, sociaal en milieugebied of de impact op de werking van de overheid, vóór de beslissing

Toepassing: de RIA is van toepassing op de voorontwerpen van wet en ontwerpen van koninklijke en ministeriële besluiten, waarbij ook de potentiële gevolgen van de geplande regelgeving op de sociale aspecten worden geëvalueerd.

Voorbeelden: wet ter versterking van het federale beleid inzake handicap, digitalisering van justitie, ...

Actoren: bevoegd regeringslid en overheidspersoneel. Er is een impactanalysecomité met een adviesrol m.b.t. de kwaliteit van de impactanalyse (ex ante).

2.1 Regelgevingsimpactanalyse of RIA (Federaal)

Reikwijdte: er zijn 21 thema's geselecteerd vanuit o.a. duurzame ontwikkeling. Armoede is het eerste item en omvat menswaardig inkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), schuldenoverlast, ongeletterdheid, digitale kloof. Er wordt aangegeven of er geen, een positieve of een negatieve impact is van het wetgevend voostel.

Timing: de RIA dient zo vroeg mogelijk in het voorbereidingsproces van het ontwerp van regelgeving gerealiseerd te worden.

Openbaarheid: een RIA wordt beschouwd als een openbaar document zodra het wetsvoorstel is ingediend bij het parlement of het koninklijk besluit is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Opvolging: een impactanalysecomité voorziet in de opmaak van een jaarverslag.

[Meer informatie](#)

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
www.armutsbekaempfung.be
www.combatpoverty.be

 @luttepauvrete

2.2 Advies impactanalyse van de *Haut Conseil stratégique* (Wallonië)

Wettelijk kader: de HCS werd opgericht in het kader van de DPR 2019-2024. Het betreft een interdisciplinair orgaan bestaande uit onafhankelijke wetenschappelijke experts met als opdracht: het verstrekken van adviezen (impact en evalueerbaarheid) en het bieden van begeleiding.

Doelstelling: het identificeren van de impact van beleidsmaatregelen met betrekking tot de drie doelstellingen van de Waalse Regering (milieu, werkgelegenheid, bestrijding van armoede) en het ondersteunen van de ontwikkeling van deze maatregelen door aanvullende inzichten te bieden.

Toepassing: strategische projecten die voorgelegd worden aan de regering (plannen, beleidsnota's, voorontwerpen van decreet, strategieën). De projecten die aan dit advies worden onderworpen, worden geïdentificeerd in een jaarlijks programma.

Bv.: het gecoördineerde promotie- en sensibilisatieplan voor STEM en digitalisering, de gecoördineerde strategie voor het beëindigen van dakloosheid, het actieplan *Wallonie piétonne* (3 adviezen uitgebracht in 2022 en 2 in 2023).

Actoren: de HCS is verantwoordelijk voor deze adviesopdracht. De HCS ondersteunt ook de kabinetten en administraties bij het ontwikkelen van projecten en beleidsmaatregelen die op een transversale manier de uitdagingen van de Regering integreren.

2.2 Advies impactanalyse van de *Haut Conseil stratégique* (Wallonië)

Reikwijdte: de ex ante impactanalyse is een beslissingsondersteunend instrument dat een product of een proces kan zijn (6 stappen).

→ De adviezen van het HCS hebben betrekking op **5 dimensies** onderverdeeld in twee reeksen evaluatievragen:

- 1) Wat zijn de directe en indirecte effecten van het te voeren beleid? Zijn deze effecten in lijn met de klimaat-, werkgelegenheids- en armoededoelstellingen van de Regering?
- 2) Bestaan er alternatieve instrumenten die relevanter zijn? Welke uitvoeringsaspecten moeten in overweging worden genomen om de impact te maximaliseren? Hoe kan een kader voor monitoring en evaluatie van het te voeren beleid worden vastgesteld?

Timing: zo vroeg mogelijk in het besluitvormingsproces (vóór de eerste lezing).

Openbaarheid: het advies wordt aan de minister bezorgd, een samenvatting wordt toegevoegd aan de notulen van de Waalse regering, en een samenvatting van de gegeven adviezen wordt opgenomen in het jaarlijkse activiteitenverslag van de HCS. De details van de adviezen zijn niet openbaar.

[Meer informatie](#)

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
www.armutsbekaempfung.be
www.combatpoverty.be

 @luttepauvrete

2.3 Armoedetoets (Vlaanderen)

Juridisch kader: Omzendbrief rond beleid- en regelgevingsprocessen. Mogelijkheid armoedetoets toe te voegen aan de memorie van toelichting.

Doelstelling: Het beleid bij ontwerp (ontwerpdecreten of nota's) of uitvoering screenen op mogelijke impact op armoede, mensen in armoede of op ongelijkheid die tot armoede kan leiden, door middel van een participatief proces met overheids- en betrokken actoren.

Toepassing: Vlaams Actieplan Armoedebestrijding bevat afspraken om te bepalen voor welke ontwerpdecreten en ontwerpen van besluit een armoedetoets zal worden uitgevoerd. De lijst met die dossiers wordt door de Vlaamse Regering goedgekeurd bij de goedkeuring van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. (niet voor VAPA 2019-2024)

Voorbeelden: Groeipakket, bovenlokale cultuurwerking, jeugd- en kinderrechtenbeleid,....

Actoren: functioneel bevoegde minister en administratie (aandachtsambtenaar armoede). Afdeling beleidscoördinatie binnen Departement Zorg (Vlaamse overheid) heeft een advies- en ondersteuningsrol. Minstens het Netwerk Tegen Armoede wordt betrokken.

2.3 Armoedetoets (Vlaanderen)

Reikwijdte: handleiding met armoederichtlijnen (probleemstelling, beleidsdoelstelling, opties, analyse van de effecten, administratieve lasten, handhaving, evaluatie, consultatie)

Timing: de armoedetoets wordt toegevoegd aan het regelgevingsdossier dat aan het Vlaams Parlement en adviesraden bezorgd wordt. De handleiding stelt als richtlijn om voldoende tijd te voorzien voor het inbrengen van ervaringskennis en wetenschappelijke kennis.

Openbaarheid: de memorie van toelichting bij een ontwerpdecreet en nota's aan de Vlaamse Regering zijn beschikbaar op de website van het Vlaams Parlement.

Opvolging: Vlaams Parlement en de adviesraden kunnen opvolgen of de armoedetoets indien nodig werd uitgevoerd en gebruik te maken van de informatie die in een armoedetoets terug te vinden is.

[Meer informatie](#)

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
www.armutsbekaempfung.be
www.combatpoverty.be

 @luttepauvrete

2.4 Gelijkekansentest (Brussel)

Juridisch kader: de (nieuwe) Brusselse Code voor gelijkheid, non-discriminatie en bevordering van diversiteit.

Doelstelling : het evalueren van de impact van beleidsmaatregelen op verschillende groepen binnen de bevolking, met oog voor hun specifieke behoeften, om te waarborgen dat geen van deze groepen wordt uitgesloten bij het ontwerpen van maatregelen.

De impactanalyse van de beleidsmaatregel wordt uitgevoerd op basis van bepaalde **beschermend kenmerk:** geslacht, handicap, etnische en culturele afkomst, seksuele geaardheid, genderidentiteit en -expressie, sociale afkomst en situatie.

Toepassing: voor wets- en regelgevingsprojecten, beheerscontracten, strategische planningsdocumenten, markt- en concessiedocumenten of projectoproepen.

→ De impacttoets is sinds 1 januari 2019 verplicht voor deze projecten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest!

2.4 Gelijkekansentest(Brussel)

Actoren: de overheidsinstellingen, de kabinetten van de Ministers en Staatssecretarissen van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Equal.brussels kan deze actoren opleiden en ondersteunen bij de impactanalyse.

Timing: de impactanalyse wordt uiterlijk uitgevoerd tijdens de opstelling van het betreffende project en wordt toegevoegd aan de documentatie die bij de eerste lezing aan de Regering wordt voorgelegd.

Reikwijdte: de impacttoets is een raster met kernvragen die voor elk criterium moeten worden gesteld: Heeft u rekening gehouden met de specifieke kenmerken en/of problemen van personen bij de opstelling van het project? Wat heeft u nodig om (nog beter) rekening te houden met de geïdentificeerde kenmerken of problemen? Welk type impact heeft uw project op de betrokken personen? Wat is de omvang van die impact?

Opvolging: de Regering, het College en het Verenigd College zijn verantwoordelijk voor de opvolging van de impactanalyses.

[Meer informatie](#)

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
www.armutsbekaempfung.be
www.combatpoverty.be

 @luttepauvrete

Critères	RIA/AIR (Federaal)	Advies impactanalyse (Wallonië)	Armoedetoets (Vlaanderen)	Gelijkekansentest (Brussel)
Type	Geïntegreerd	Geïntegreerd	Specifiek	Geïntegreerd
Wettelijke kader	Wet administratieve vereenvoudiging	DPR 2019-2024	Omzendbrief beleid en regelgevingsprocessen	Brussels Wetboek gelijkheid
Actoren	Administratie en kabinet	<i>Haut Conseil stratégique</i>	Administratie en kabinet	Administratie en kabinet
Reikwijdte	21 items (kernwoorden)	5 evaluatievragen	Handleiding	Raster met kernvragen
Openbaarheid	Openbaar en op vraag	Synthese (via activiteitenrapport)	Openbaar	Niet openbaar
Opvolging	Impactanalysecomité	<i>Haut Conseil stratégique</i>	Vlaams Parlement en adviesraden	Overheid en colleges

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
 Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
 Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
www.armutsbekaempfung.be
www.combatpoverty.be

 @luttepauvrete

Programma :

- I. Het Steunpunt tot bestrijding van armoede en de armoedetoets
- II. De armoedetoets: 4 initiatieven in België
- III. Een praktijkvoorbeeld : Brugge Dialoogstad**
- IV. Aanbevelingen voor de armoedetoets
- V. Reacties op de armoedetoets

3. Een praktijkvoorbeeld: Brugge Dialoogstad

Nele De Wachter, voorzitter van Brugge Dialoogstad

Contact: nele.dewachter@beweging.net

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
www.armutsbekaempfung.be
www.combatpoverty.be

 @luttepauvrete

BRUGGE DIALOOGSTAD
SAMEN ARMOEDE OVERWINNEN

Brugge
Dialogstad

De armoedeadviesraad Brugge

Brugge dialogoogstad- korte historiek

In 2010 ontstaan zodat de stem van de mensen in armoede gehoord zou worden

Samenwerkingsverband ts armoedeverenigingen, brede middenveld en beleid

Officiële adviesraad van de stad sinds september 2020

Organiseert 2 à 3 jaarlijks dialogotafels

Brugge dialoogstad- missie

Brugge Dialoogstad' is een officiële stedelijke adviesraad voor het lokaal bestuur én de ganse Brugse bevolking, om zowel het overleg als de samenwerking inzake armoedebeleid in Brugge te versterken en te verduurzamen.

Brugge dialoogstad-structuur

armoedetoets

Doel

- in beeld brengen van de impact dat een beleidsinitiatief al dan niet heeft op mensen in armoede en/of op mensen met een verhoogd armoederisico
- verhoogde bewustwording rond armoede bij het stads- en OCMW-bestuur en haar medewerkers

armoedetoets

Wat

- korte vragenlijst die wordt ingevuld bij elke lokale beleidsbeslissing
- verplicht in te vullen voor elk dossier op de agenda CBS
- via notuleringsprogramma van stad, OCMW en OCMW-verenigingen: automatisch bij de opmaak van elke beleidsbeslissing
- corrigerende maatregelen, mogelijkheid tot raad door de adviesgroep van Brugge Dialogstad

armoedetoets

Wanneer

- het invoeren/afschaffen/verhogen/verlagen van bepaalde tarieven/taksen/belastingen of bepaalde premies/tegemoetkomingen/voordelen;
- mensen in armoede / verenigingen waar armen het woord nemen / belangenorganisaties met mensen in armoede als doelgroep;
- acties of activiteiten voor de burger;
- de dienstverlening naar de burger toe;
- een communicatieaspect naar de burger toe.

De armoedetoets is niet van toepassing op dossiers over individuele personen. Daarnaast, in de meeste gevallen, ook niet van toepassing op dossiers betreffende het toekennen van vergunningen, werken aan gebouwen, gunningen,...

armoedetoets

Resultaten

- grotere dossiers (woonplan, klimaatplan,...) met betrokkenheid doelgroep: verhoging van de kwaliteit van de beleidsmaatregelen
 - wat goed is voor de mensen in armoede is goed voor iedere Bruggeling
 - Kleinere dossiers: concreet advies
vb case: opknappremie
-

Programma :

- I. Het Steunpunt tot bestrijding van armoede en de armoedetoets
- II. De armoedetoets: 4 initiatieven in België
- III. Een praktijkvoorbeeld : Brugge Dialoogstad
- IV. Aanbevelingen voor de armoedetoets**
- V. Uitwisseling over de armoedetoets

IV. Aanbevelingen armoede-impactanalyse

1. Een impactanalyse rond armoede op basis van een **mensenrechtenbenadering** van armoede.
2. Een impactanalyse rond armoede die een **transversaal én interfederaal perspectief** integreert.
3. Een geïntegreerde impactevaluatie waarvan de **sociale dimensie en armoede** deel uitmaken.
4. Een impactanalyse rond armoede op **wetgevende maatregelen in opmaak**.
5. Een impactanalyse rond armoede die steunt op een **diversiteit van kennis**.

IV. Aanbevelingen armoede-impactanalyse

6. Een impactanalyse rond armoede gerealiseerd door **ambtenaren die ad hoc worden gevormd** en ondersteund worden in hun werk.
7. Een impactanalyse rond armoede met **een adequate timing**, rekening houdend met de nodige tijd voor het proces.
8. Een impactanalyse rond armoede **doorheen het ganse wetgevend proces** en erna.
9. Een impactanalyse rond armoede ondersteund door de **ontwikkeling en gebruik van instrumenten en data**.
10. Een impactanalyse rond armoede met **kwaliteitscontrole**.
11. Een impactanalyse rond armoede **als bijdrage voor het publiek en politiek debat**.

Programma :

- I. Het Steunpunt tot bestrijding van armoede en de armoedetoets
- II. De armoedetoets: 4 initiatieven in België
- III. Een praktijkvoorbeeld : Brugge Dialoogstad
- IV. Aanbevelingen voor de armoedetoets
- V. Uitwisseling over de armoedetoets**

Bedankt voor jullie aandacht. Hebben jullie opmerkingen of vragen?

Contact :

- Vincent Lorge (FR), vincent.lorge@cntr.be
- Henk Van Hootegem (NL), henk.vanhootegem@cntr.be
- Ellen Van Vooren (NL), ellen.vanvooren@cntr.be

Meer informatie / Plus d'informations :

- www.armoedebestrijding.be
 - www.luttepauvrete.be
 - www.combatpoverty.be
 - www.armutsbekaempfung.be
-
- [Inschrijven Nieuwsflits](#)
via website
 - [Inscription Newsflash](#)
via le site web
 - Twitter: [@luttepauvrete](https://twitter.com/luttepauvrete)

Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

NIEUW

- [Nieuwsflits 2022 #1 \(mei\)](#)
- [Bedragen minimuminkeringen op 01/05/22](#)
- [Resultaten van de EU-SILC 2021 enquête](#)
- [Persbericht - Nood aan een interfederaal aanpak van de huidige energiecrisis...](#)
- [Gemeenschappelijk persbericht oorlog in Oekraïne](#)
- [Bedragen van de minimuminkeringen en het minimumloon op 1 maart 2022](#)
- [Persbericht: een belangrijke stap in de strijd tegen waterarmoede in Brussel](#)
- [Tweejaarlijkse Verslag 2020-2021 'Solidariteit en armoede' - opvoelige](#)

[Schrijf je in](#) op onze nieuwsbrief

Tweets door @luttepauvrete

Armoedebestrijding / Lutte @luttepauvrete

Eerste rapport van expertengroep #exploitatie @NRB_DNB_NL voorgeloopt aan @belgijsmbt.gov, met als aanbeveling om maatregel uitgebreide doelgroep soc tarief elektricite te verlengen, zoals gestemd door #Steunpunt, dat ook pleit v structurele verankering ervan armoedebestrijding/belp-content/4q1...

<https://twitter.com/demorgen/status/15...>

Insluiten Weergeven op Twitter

Welkom op onze website

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting evalueert de effectiviteit van de grondrechten van de personen die in moeilijke socio-economische omstandigheden leven: recht op een degelijke huisvesting, recht op energie, recht op de bescherming van het gezinsleven, recht op sociale bescherming, recht op de bescherming van de gezondheid, ...

Het organiseert hiervoor diepgaand overleg tussen de verenigingen waar armen het woord voeren, de OCMW's, de sociale partners, de beroepskrachten van de verschillende sectoren, de administraties, ... Op basis van deze werkzaamheden formuleert het aanbevelingen ten aanzien van de beleidsverantwoordelijken van ons land teneinde de voorwaarden tot uitoefening van de grondrechten te herstellen. Deze aanbevelingen vormen het voorwerp van debat in alle regeringen en parlementen alsook in de adviesorganen ([zie opvoelige verslag](#)).

Het Steunpunt werd als instrument in de strijd tegen armoede gecreëerd door de federale Staat, de gemeenschappen en gewesten, door een [Samenwerkingsakkoord](#) dat ondertekend werd door alle regeringen en goedgekeurd door alle parlementen. Hulp aan particulieren maakt geen deel uit van de bevoegdheden van het Steunpunt. Er bestaan [organisaties en diensten](#) die hen met de nodige expertise kunnen bijstaan.

Partners:

Wenst u geïnformeerd te worden over een evenement dat het Steunpunt organiseert, een nieuwe publicatie van het Steunpunt of een nieuwheid op de website? [Klik hier](#) en verstuur uw email

Zoek Sitemap Privacy Copyright Nieuwsbrief Feedback

Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, Prekären Lebensumständen und Sozialer Ausgrenzung

www.luttepauvrete.be
www.armoedebestrijding.be
www.armutsbekaempfung.be
www.combatpoverty.be

[@luttepauvrete](https://twitter.com/luttepauvrete)